TEKST • CHRIS DEVELING

‘HAD IK MAAR...’

Wat doet abortus met de vrouwelijke psyche?

Abortus zou geen nadelige psychische effecten opleveren. Dat is wat velen denken. Om dit aan te tonen wordt nogal eens een Nederlandse studie uit 2016 aangedragen, uitgevoerd onder 325 vrouwen, waarvan een flink deel tijdens het onderzoek afhaakte. Daaruit zou naar voren komen dat vrouwen met psychische klachten na abortus al vóór die tijd een mentaal probleem hadden. Maar doet die conclusie niet tekort aan een belangrijke groep vrouwen?

Om zicht te krijgen op de psychische gevolgen van abortus moet je langdurig een vinger aan de pols houden. Daarmee is meteen het manco van de kleinschalige Nederlandse studie uit 2016 aangewezen: de korte volgperiode. Er zijn slechts gegevens verzameld over een periode van vijf jaar, terwijl voor veel vrouwen geldt dat mentale problemen pas veel later komen bovendrijven.

VEELZEGGENDER

Een veelzeggendere studie werd in 2019 uitgevoerd, onder leiding van epidemioloog Louis Jacob. Het gaat om een analyse van eerder gemeten gegevens (een retrospectieve studie) naar 35.162 vrouwen over een periode van tien jaar. De gegevens van vrouwen die al vóór hun abortus mentale problemen hadden, werden vooraf geselecteerd en bij dit onderzoek uitgesloten. Opvallend is dat bij de overgebleven vrouwen tóch verschillende psychische aandoeningen kwamen bovendrijven. Die resultaten deden de onderzoekers ertoe besluiten het volgende advies in hun conclusies mee te nemen: ‘Informatie over de potentiële impact van een opgewekte abortus op de mentale gezondheid moet, gebaseerd op deze resultaten, met vrouwen worden gedeeld nog voordat de abortusbehandeling wordt gepland; vooral met hen die al een hoger risico hebben om gediagnosticeerd te worden met depressie, angststoornis of andere mentale gezondheidsproblemen.’ Als je de resultaten bekijkt, snap je waarom de onderzoekers dit aangeven. Ze vergeleken vrouwen uit de ‘abortusgroep’ met vrouwen die een baby hadden gekregen. De verhoogde gemiddelde kans op een scala aan psychische aandoeningen valt daarbij meteen op. Denk aan verschijnselen als depressie (6,7% bij vrouwen uit de abortusgroep tegenover 5,4% bij moeders die geen abortus ondergingen), angststoornissen (3,4% tegenover 2,7%), aanpassingsproblemen (6,2% tegenover 5,6%) en psychosomatische klachten (19,3% tegenover 13,3%).

Een studie van epidemioloog Louis Jacob toont dat moeders die een abortus ondergaan6% hogere kans hebben op psychosomatische klachten (zoals migraine, buikpijn, huidaandoeningen).

STUDIES BESTUDEERD

Dit onderzoek toont aan dat de Nederlandse studie uit 2016 niet het hele plaatje laat zien. Onder een deel van de vrouwen treden wel degelijk mentale problemen op na een abortus. Helaas blijft de pro-choice-lobby, maar ook de Nederlandse overheid, dit steevast ontkennen.
Ook vóór 2016 lieten meerdere studies reeds zien dat vrouwen na een abortus psychische gevolgen kunnen ondervinden. In 2011 publiceerde Priscilla Coleman, een Amerikaanse professor in de menselijke ontwikkeling, een meta-analyse van de gegevens van 877.181 vrouwen (waarvan 163.831 met een abortuservaring). In zo’n analyse worden de uitkomsten van meerdere studies bekeken. Coleman deed dus een onderzoek naar eerdere onderzoeken. Hieruit bleek dat vrouwen die een abortus ondergingen een 81% hogere kans hebben op de ontwikkeling van mentale problemen! Ook in haar studie kwamen de grootste verschillen naar voren toen de vergelijking werd gedaan met vrouwen die een volledige zwangerschap doormaakten.

In Nederland mag men een zwangerschap afbreken tot in de 24-ste week.

SPIJT NA ABORTUS

ZELFMOORDCIJFERS LIEGEN ER NIET OM

Veel vrouwen die een abortus ondergaan, krijgen daar later spijt van. Soms heeft dat zo’n impact dat ze geen andere keus zien dan zichzelf van het leven te beroven.

In Finland constateerde men al in 1996 dat er een verband is tussen abortus en zelfmoord. Het gemiddelde zelfmoordcijfer van Finland lag toen op 11,3 per 100.000 vrouwen. Er was een duidelijke verhoging zichtbaar bij vrouwen die een miskraam kregen (18,1 per 100.000) en abortus lieten doen (34,7 per 100.000). Wanneer het echter wel tot een geboorte kwam, lag het zelfmoordcijfer met 5,9 per 100.000 significant lager.

Op zaterdag 14 november wordt de nationale Mars voor het Leven gehouden. Dit jaar geen massale bijeenkomst maar een stille mars online. Vanuit Den Haag wordt om 11:00 uur een interactieve livestream uitgezonden op www.schreeuwomleven.nl.

MEER AANWIJZINGEN

Een Nieuw-Zeelandse psycholoog, wijlen David Fergusson, deed in 2008 onderzoek naar patiëntgegevens over een periode van dertig jaar. Hij zag ook dat je abortus in verband kunt brengen met een risicoverhoging op mentale aandoeningen. Vrouwen die een abortus ondergingen, hadden een 30% hogere kans. In 1,5% tot 5,5% van de gevallen was de mentale aandoening een direct gevolg van het ondergaan van een abortus, constateerde Fergusson. Vrouwen die hun zwangerschap wel helemaal uitdroegen, bleken volgens zijn analyse geen verhoogd risico op mentale problemen te hebben.

OVEREENSTEMMING

David Reardon, oprichter van het Elliot Instituut (dat onderzoek doet naar de effecten van abortus op vrouwen, mannen, gezinnen en maatschappij), vergeleek in 2018 de toonaangevende literatuur over dit onderwerp. Hij zag dat de experts het over een paar belangrijke zaken eens waren; 'zowel degenen die mentale problemen na abortus erkennen als zij die dat ontkennen'. Zo kan een abortuservaring bij sommige vrouwen in directe zin bijdragen aan mentale gezondheidsproblemen. Ook is men het volgens Reardon erover eens dat sommige risicofactoren, zoals gevoeligheid voor mentale ziekten, een goede indicator zijn om vrouwen te identificeren en voor te lichten bij een abortuswens.

GEEN ANDERE GELUIDEN?

Deze onderzoeken (en de praktijk) laten zien dat er elk jaar opnieuw vrouwen zijn die psychische hulp nodig hebben na een abortus. Of dat er veel of weinig zijn, doet niets af aan de noodzaak dat alle vrouwen vooraf over de risico's moeten worden geïnformeerd. Ze hebben immers recht op alle informatie. De vrouw zelf is dan als geen ander in staat om de situatie in te schatten. Helaas lijken abortuspraktijken en de Nederlandse overheid zich te verschuilen achter een klein – deels achterhaald – onderzoek (door vol te houden dat er geen actie nodig is om vrouwen te beschermen). Dit is strijdig met het voorzorgsprincipe. Voordat een vrouw definitief 'ja' zegt tegen een abortus, zou ze de mogelijke gevolgen moeten kunnen afwegen tegen het 'ongemak' van een beetje extra voorlichting. w

De auteur is communicatiemedewerker bij stichting Schreeuw om Leven.

• WEET MEER:
www.weet-magazine.nl/weet-meer

NEDERLAND KLEURT DIEPROOD

SELECTIEVE ABORTUSGRENS EU-LIDSTATEN

Op de kaart rechtsonder is met kleuren aangegeven tot hoever in de ontwikkeling abortus in verschillende EU-landen is toegestaan. Op Malta en in Polen is abortus verboden. Die landen zijn groen. In Polen gelden wel uitzonderingen: zodra het leven van de moeder duidelijk in gevaar is, of na verkrachting of bij incest.

In de meeste lidstaten van de Europese Unie mag abortus plaatsvinden tot 12 weken zwangerschap. Nederland heeft, als enige lidstaat(!), de abortusgrens op 24 weken gesteld. Hierdoor kunnen vrouwen langer in de verleiding komen alsnog een abortus te plegen. In die zin springt Nederland er in negatieve zin uit. Maar uiteindelijk is het allemaal verschrikkelijk wat die niet-groene EU-landen doen. Abortus ontneemt een mens het leven. Dat is een feit. Dan maakt het toch niet uit of je 4, 12 of 24 weken zwanger bent?

Het is overigens best vreemd dat de leeftijd van het kind bepaalt of het leven mag worden beëindigd. In alle gevallen, of een kind nu bij 0 of bij 24 weken zou worden geboren, zou er sprake zijn van overlijden. Het kind kan tot die leeftijd niet zelfstandig buiten de baarmoeder overleven. Daar is het lichamelijk nog niet op ingesteld. Vergelijk het maar met een volwassene die voortaan onder water moet blijven. Die verdrinkt, gegarandeerd.

Wat zou het groots zijn als Europa, en Nederland voorop, op deze kaart weer groen zou kleuren.

